

**LEGAL
AID
OFFICE**

جیل جا قانون

رعايت

پيراليگل سروسز / خدمتون

قانوني مدد ۽ رهنمائي لاءِ اوهان ليگل ايڊ سوسائٽي سان گڏيل وڪيلن سان رابطو ڪري سگهو ٿا جيڪي هر روز جيل ۾ ايندا آهن، وڌيڪ معلومات لاءِ جيل جي سپرنٽنڊنٽ سان رابطو ڪري سگهو ٿا

ليگل ايڊ سوسائٽي پيراليگل ٽريننگ پروگرام پڻ ڪرائيندي آهي، اهي پيراليگل اوهان کي ڪنهن مفت قانوني مدد ڪندڙ وڪيل سان پڻ رابطو ڪرائي سگهن ٿا جيڪي توهان جي ڪيس ۾ مدد ڪري سگهي ٿو. ليگل ايڊ سوسائٽي پاران تربيت ڏنل پيراليگل جيل اندر پيدا ٿيندڙ جهيڙن کي حل ڪرائڻ ۾ پڻ مدد ڏئي سگهن ٿا، انهن پيراليگلز کي قانون، آئين، سرڪار بنيادي حقن، ڏوهه جي قانونن ۽ ڏوهي ڪيسن جي ٻڌڻي، سزا ڏيڻ جي عمل، پوليس جي اختيارن، شهرين جي حقن ۽ ڪرمنل پروسيجر، فيملي لاز، وراثت، جائيداد جي قانونن، جوئيناٿيل جسٽس، پروبيشن، پرول ۽ قيدين جي قانونن بابت تربيت ڏني ويندي آهي.

اوهان ڪنهن کي به ٻڌائڻ سگهو ٿا ته هن 0800-70806 فون نمبر تي فون ڪري مفت قانوني صلاح وٺي سگهي ٿو، اهو اوهان جو مددگار به ٿي سگهي ٿو ۽ جيڪڏهن اوهان کي به ڪو قانوني مسئلو درپيش هجي ته ان کي به منهن ڏئي سگهي ٿا.

هي معلومات توهان کي ليگل ايڊ افس ۽ سنڌ جي جيل کاتي جي مدد سان ڏني پئي وڃي. هي ڪتابچو وومن ڊولپمينٽ ڊپارٽمينٽ (حڪومت سنڌ) جي ساهڪار سان ڇپرايو ويو آهي.

? ڇا پرهائ ڪرڻ تي به رعايت ملي سگهي ٿي؟

شق 215 جيل مينوئل (هڪ سزا مليل قيدي هيٺ ۾ ڄاڻايل) امتحانن ۾ ويهڻ سان سزا ۾ رعايت حاصل ڪري سگهي ٿو، جيڪڏهن هن اڳ ۾ اهڙو ڪو امتحان پاس نه ڪيو هجي پر شرط اهو آهي ته ڪيس سپرنٽنڊنٽ پاران سڻي وهنوار جو سرٽيفڪيٽ ڏنو ويو هجي

نمبر	امتحان جو نالو
1	يونيورسٽي جا امتحان
2	بورڊ آف سيڪنڊري ايجوڪيشن جا امتحان
3	ڊائريڪٽر ڊسٽرڪٽ آف ايجوڪيشن جا امتحان
4	ڊسٽرڪٽ ايجوڪيشن آفيسر جا امتحان
5	(اورينٽل لئنگئيج امتحان (عربي، اردو، بنگالي، پنجابي، فارسي، سنڌي ۽ پشتو
6	(پرائمري ڪلاس امتحان (ڊسٽرڪٽ ايجوڪيشن آفيسر پاران ورتل
7	قرآن شريف پڙهڻ جو امتحان
8	قرآن شريف سمجهڻ ۽ معنيٰ جو امتحان
9	(قرآن شريف کي دل سان ياد ڪرڻ (حافظ قرآن) جو امتحان
10	گيتا ۽ بائيبل پڙهڻ ۽ سمجهڻ، (هندو يا مسيحي قيدي هجڻ جي صورت ۾ (به ڪيس رعايت نه ٿي سگهي ٿي

? ڇا رت جو تحفو ڏيڻ سان آئون رعايت جو حقدار ٿي سگهان ٿو؟

پي پي آر (2011، رول 221) (1) هڪ سزا مليل قيدي کي سندس ميڊيڪل فٽنيس جي بنياد تي رت جو تحفو ڏيڻ جي اجازت هوندي ۽ ان تحفي ڏيڻ تي ڪيس هن کي 30 ڏينهن جي وڌيڪ رعايت ملندي.

نمبر	قيد جو مدو	قيد جي نوعيت / قسم	هر رت جي تحفي وچ ۾ وقفو	تحفو عطا ٿيڻ جي حد
1	هڪ مهيني کان 6 مهينا	سادي، يا پورهني سان يا ڏنڊ بدران	--	هڪ ڀيرو صرف
2	6 مهينن کان وڌيڪ سالن تائين 5	سادي، يا پورهني سان يا ڏنڊ بدران	6 مهينا	3 ڀيرا
3	5 سالن کان وڌيڪ	پورهني سان	6 مهينا	4 ڀيرا

? ٽوٽل/ ڪل ڪٿي رعايت ملي سگهي ٿي؟

شق 217، جيل مينوئل) - ٻنهي عام يا خصوصي رعايت جي ڪُل حد جيڪا هڪ قيدي کي ملندي، رول 212 هيٺ رت جو تحفو ڏيڻ تي ملندڙ رعايت، رول نمبر 213 هيٺ ڄم روڪ آپريشن ڪرائڻ ۽ رول نمبر 215 تحت امتحان پاس ڪرڻ لاءِ ملندڙ رعايت کانسواءِ، قيد جي مدي جي ڪل ٽئين حصي کان وڌيڪ نه هوندي ۽ جيڪڏهن حڪومت چاهي ته انسپيڪٽر جنرل جي سفارشي تي ٽئين حصي واري حد کان وڌيڪ رعايت ضرورتمند يا اهم ڪيسن ۾ ڏني سگهي ٿي.

؟ رعایت ڇا آهي؟

رعایت هڪ اهڙو طريقو آهي جنهن ۾ هڪ قيدي جنهن کي هڪ سزا طور يا گڏيل سزائن طور چار مهينا يا ان کان وڌيڪ قيد جي سزا ڏني وڃي ڪيس، وقت کان اڳ آزادي ملي سگهي ٿي.

اهو رعایت ڳو ان صورت ۾ ملندي آهي جڏهن قيدي پنهنجي سزا جو ٽيون حصو پورو ڪري چڪو هجي- شق نمبر 199 جيل مينوئل

؟ آئون رعایت ڪيئن وٺي سگهان ٿو؟

گهڻو ڪري رعایت قيدي کي هيٺ ڄاڻايل طريقيڪار هيٺ ملندي آهي.

- في مهينو 2 ڏينهن چڱي طرح ۽ جيل جي قاعدن تي بهتر نموني عمل ڪرڻ
- ڏينهن في مهينو جيل فيڪٽري ۾ ڪم ڪرڻ يا روزاني جي 3 ڏنل ڪم ڪار جي بهتر نموني ڪرڻ

گهڻو ڪري رعایت جيل ۾ خدمت تي مقرر ڪيل قيدين کي هڪ مخصوص شرح سان خدمت عيوض ڏني ويندي آهي- شق 204 جيل مينوئل

نمبر	ڪم	ڇال جڙڻ جي معافي	ڪم جي معافي	في مهينو رعایت
1	مقدم	2 ڏينهن	5 ڏينهن	7 ڏينهن
2	نمبردار	2 ڏينهن	4 ڏينهن	6 ڏينهن
3	شنهوش	2 ڏينهن	6 ڏينهن	8 ڏينهن
4	بورچي	2 ڏينهن	5 ڏينهن	7 ڏينهن
5	تعليمي استاد	2 ڏينهن	6 ڏينهن 25 رپيا الڳ سان ڏنا ويندا	8 ڏينهن
6	صفائي ڪارڪن	2 ڏينهن	6 ڏينهن	8 ڏينهن

؟ رعایت ڪڏهن کان ڳڻي ويندي؟

رعایت قيدي کي سزا ملڻ بعد ايندڙ ڪئلينڊر مهيني جي پهرين تاريخ کان ڳڻي ويندي آهي

اهو قيدي جيڪو سندس سزا معطل ٿيڻ ڪري يا ضمانت منظور ٿيڻ ڪري جيل مان آزاد ٿيو هجي، ان کي جيڪڏهن بعد ۾ ٻيهر جيل موڪليو اٿيو وڃي ٿو، ته ان کي به رعایت مان جيل واپسي کان پوءِ ايندڙ ڪئلينڊر مهيني جي پهرين تاريخ کان آندو ويندو، هن کي آزادي کان اڳ مڪمل يا رول (ii) سب رول (II) ٿيل رعایت جو به فائدو ڏنو ويندو 204 هيٺ قيدي کي ڏنل رعایت سندس ملازمت ۾ مقرري کان پوءِ ايندڙ مهيني جي پهرين تاريخ کان ڳڻي ويندي- شق 206، جيل مينوئل

؟ سنورهنڻ سهڻ تي سالياني رعایت ڇا هوندي آهي؟

هر قيدي ان قانون هيٺ عام رعایت جو مستحق هوندو آهي، جيڪو سندس سزا يا ٻيهر جيل ۾ اچڻ واري تاريخ کان پوءِ ايندڙ مهيني جي پهرين تاريخ کان هڪ سال تائين جيل ۾ هجي ۽ مٿس جيل ۾ ڪنهن به قانوني پڇڪڙي جي سزا نه لڳي هجي، يا جيل قانون جي پڇڪڙي جي سزا ملڻ کان پوءِ ايندڙ مهيني جي پهرين تاريخ کان پوءِ هڪ سال تائين جيل ۾ رهيو هجي، ڪيس 15 ڏينهن جي عام رعایت ۽ ان سان گڏ جيڪڏهن ڪيس ڪا ٻي رعایت حاصل ٿي هجي ته اها به ڪيس ڏني ويندي

مثال : جيڪڏهن هڪ قيدي کي 2 سال سخت پورهئي سان سزا 14 جولاءِ 2016ع تي ڏني وئي هجي ته ڪيس پهرين آگسٽ 2017ع تي 15 ڏينهن جي سني وهنوار تي رعایت ملي سگهي ٿي پر، شرط اهو آهي ته هن کي انهي مدي وقت دوران جيل قانونن جي پڇڪڙي تحت ڪا به سزا نه ملي هجي.

هڪ قيدي جنهن پنهنجي سزا جا 3 سال مڪمل ڪيا هجن ۽ ان دوران ڪيس ڪا به سزا نه ڏني وئي هجي ته، ڪيس سالياني 15 ڏينهن واري رعایت کان سواءِ ٽن سالن جي خاتمي تي سني وهنوار تي وڌيڪ 30 ڏينهن جي رعایت پڻ ڏني ويندي پر شرط اهو آهي ته حاصل ڪيل پوري رعایت ڪنهن به صورت ۾ قانون هيٺ وڌ کان وڌ رعایت کان (وڌيڪ نه هجي- شق 211 جيل مينوئل

؟ ڇا ڪجهه ٻيون به خصوصي رعایتون آهن؟

ڪجهه رعایتون اوهي آهن جيڪي هڪ جنم ٽيپ واري قيدي کي ملنديون آهن، اهي ڪنهن به صورت ۾ ايتريون نه هونديون جو جنم ٽيپ جو وقت مدو 15 سالن کان گهٽ ٿئي.

سزا معطل يا ختم ڪرڻ جا اختيار، رعایت ۾ رعایت جڏهن ڪنهن ماڻهو کي ڪنهن ڏوهه ۾ قيد جي سزا ڏني ٿي وڃي ته صوبائي حڪومت ڪنهن به وقت بنا ڪنهن شرط جي يا ڪنهن شرط تي ڪيس ان ڏوهه لاءِ مليل جو ڪو حصو يا پوري سزا کي ڪجهه وقت لاءِ ختم يا هميشه سي آر پي سي 401 (i) لاءِ ختم ڪري سگهي ٿي سيڪشن